

Số: 06 /BC-BCT

Hà Nội, ngày 06 tháng 02 năm 2020

BÁO CÁO**Dự thảo Quyết định của Thủ tướng Chính phủ về cơ chế khuyến khích
phát triển điện mặt trời tại Việt Nam**

Kính gửi: Thủ tướng Chính phủ

Thực hiện chỉ đạo của Thủ tướng Chính phủ tại Thông báo số 402/TB-VPCP ngày 22 tháng 11 năm 2019 của Văn phòng Chính phủ thông báo Kết luận của Thủ tướng Chính phủ Nguyễn Xuân Phúc tại cuộc họp Thường trực Chính phủ về Dự thảo Cơ chế khuyến khích phát triển điện mặt trời tại Việt Nam áp dụng từ ngày 01 tháng 7 năm 2019; Tiếp theo Tờ trình 3061/TTr-BCT ngày 03 tháng 5 năm 2019, các Báo cáo 65/BC-BCT ngày 18 tháng 6 năm 2019 và Báo cáo 119/BC-BCT ngày 19 tháng 9 năm 2019 của Bộ Công Thương trình Thủ tướng Chính phủ; Bộ Công Thương đã hoàn thiện Dự thảo Quyết định của Thủ tướng Chính phủ về cơ chế khuyến khích phát triển điện mặt trời tại Việt Nam (Dự thảo Quyết định) và trình Thủ tướng Chính phủ tại Tờ trình số 10170/TTr-BCT ngày 31 tháng 12 năm 2019.

Thực hiện chỉ đạo của Phó Thủ tướng Chính phủ Trịnh Đình Dũng tại văn bản số 429/VPCP-CN ngày 16 tháng 01 năm 2020 về dự thảo Quyết định giao Bộ Công Thương khẩn trương tổng hợp, nghiên cứu tiếp thu ý kiến thẩm định của Bộ Tư pháp và ý kiến tham gia của Bộ Tài chính để hoàn thiện dự thảo Quyết định và ý kiến chỉ đạo của Thủ tướng Chính phủ tại cuộc họp Thường trực Chính phủ ngày 04 tháng 02 năm 2020, Bộ Công Thương báo cáo Thủ tướng Chính phủ như sau:

1. Ý kiến Bộ Tư pháp, Bộ Tài chính**1.1 Tóm tắt ý kiến thẩm định của Bộ Tư pháp (Công văn số 284/BCTĐ-BTP ngày 31 tháng 12 năm 2019)**

Ý kiến chung về sự cần thiết ban hành Quyết định và tính hợp hiến, hợp pháp của Quyết định:

Để tiếp tục khuyến khích phát triển các dự án điện mặt trời tại Việt Nam, Bộ Tư pháp cho rằng, việc ban hành một văn bản quy phạm pháp luật phù hợp quy định cơ chế khuyến khích đầu tư xây dựng các dự án điện mặt trời cho giai đoạn tiếp theo là rất cần thiết. Nội dung dự thảo Quyết định không có quy định trái Hiến pháp. Nội dung dự thảo Quyết định cơ bản đảm bảo tính hợp pháp, thống nhất với hệ thống pháp luật. Bộ Tư pháp nhận thấy, dự thảo Quyết định đủ điều kiện trình Thủ tướng Chính phủ sau khi cơ quan chủ trì soạn thảo chỉnh lý hồ sơ dự thảo Quyết định theo ý kiến thẩm định nêu tại văn bản 284/BCTĐ-BTP.

Các ý kiến cụ thể:

a) Về giá mua điện đối với các dự án điện mặt trời nổi lưới (Điều 5 của Dự thảo Quyết định): Phương pháp và cơ sở tính toán giá mua điện đã được báo cáo chi tiết tại Tờ trình 3061/TTr-BCT ngày 03 tháng 5 năm 2019. Nội dung Tờ trình 3061/TTr-BCT bao gồm phương pháp và cơ sở tính toán giá mua điện đã gửi lấy ý kiến Bộ ngành và các địa phương trên toàn quốc trước khi trình Thủ tướng Chính phủ (Bảng Tổng hợp và giải trình ý kiến đã gửi kèm theo Tờ trình 3061/TTr-BCT).

b) Về đối tượng được áp dụng giá mua điện đối với các dự án điện mặt trời nổi lưới

Theo ý kiến của Bộ Tư pháp, nội dung quy định tại Dự thảo Quyết định hiện nay (khoản 1, Điều 5) quy định: *“Dự án và phần dự án điện mặt trời nổi lưới đã ký hợp đồng mua bán điện, đã và đang triển khai thi công xây dựng trước ngày 23 tháng 11 năm 2019, và có ngày vận hành thương mại trong giai đoạn từ ngày 01 tháng 7 năm 2019 đến hết ngày 31 tháng 12 năm 2020 được áp dụng Biểu giá mua điện của các dự án điện mặt trời nổi lưới tại điểm giao nhận điện quy định tại Phụ lục của Quyết định này.”*. Nội dung này đã thay đổi lớn so với dự thảo Quyết định trước đây. Bộ Tư pháp đề nghị Bộ Công Thương nghiên cứu, cân nhắc rà soát tổng thể và báo cáo Thủ tướng Chính phủ về các dự án điện mặt trời, đánh giá tác động của Quyết định này đối với Chiến lược phát triển năng lượng tái tạo của Việt Nam đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2050 nói chung và các dự án điện mặt trời nói riêng.

Giải trình của Bộ Công Thương:

Báo cáo rà soát về tiến độ triển khai các dự án điện mặt trời đã được thực hiện tại Mục 2, 3 và các Phụ lục của Tờ trình 10170/TTr-BCT ngày 31 tháng 12 năm 2019.

Theo đề nghị của Bộ Tư pháp, Bộ Công Thương đánh giá một số khó khăn, tác động đến nhà đầu tư khi triển khai nội dung quy định về đối tượng được áp dụng giá mua điện cố định nêu trên như sau:

- Đối với các dự án đã được cấp có thẩm quyền cấp Quyết định phê duyệt chủ trương đầu tư, nhà đầu tư do đã bỏ nhiều thời gian, kinh phí hoàn thành các thủ tục quy hoạch, giải phóng mặt bằng, chuẩn bị xây dựng, thi công các hạng mục phụ trợ và hoàn thành thẩm định thiết kế kỹ thuật, việc chưa ký PPA phần lớn do nguyên nhân khách quan là sau thời điểm ngày 30 tháng 6 năm 2019, các Quyết định, Thông tư về điện mặt trời hết hiệu lực nên chưa có cơ sở để Tập đoàn Điện lực Việt Nam (EVN) ký (hoặc ký nguyên tắc) Hợp đồng mua bán điện (PPA) với nhà đầu tư. Đối với các dự án này, việc chuyển sang cơ chế đấu thầu cạnh tranh có khả năng sẽ làm chậm trễ tiến độ dự án, gia tăng thời gian, chi phí và nguồn lực đối với nhà đầu tư, giảm hiệu quả dự án.

- Đối với các dự án đã được cấp có thẩm quyền cấp Quyết định phê duyệt chủ trương đầu tư khi chưa có cơ chế điện mặt trời được Thủ tướng Chính phủ phê duyệt, nếu dự án không thực hiện được sẽ ảnh hưởng đến cam kết của UBND tỉnh, ảnh hưởng môi trường đầu tư, ảnh hưởng về uy tín đối với chính sách phát triển về NLTT của Việt Nam và địa phương sẽ gặp nhiều khó khăn trong việc giải thích với người dân, ảnh hưởng niềm tin của người dân.

- Đối với hệ thống điện, việc huy động được công suất của các dự án điện mặt trời đã và đang triển khai các thủ tục chuẩn bị, thực hiện đầu tư xây dựng và vào kịp vận hành trong năm 2020 sẽ bổ sung kịp thời nguồn cung cấp điện trước nguy cơ thiếu điện tại miền Nam trong giai đoạn tới.

c) Về giá mua điện và Hợp đồng mua bán điện mẫu đối với hệ thống điện mặt trời mái nhà

Bộ Công Thương đã phối hợp với tư vấn quốc tế và trong nước nghiên cứu, rà soát đề xuất mức giá phù hợp, có tính khuyến khích, đảm bảo thu hút đầu tư, giảm tác động và ảnh hưởng đến giá bán lẻ điện và đảm bảo cân đối lợi ích nhà đầu tư - nhà nước - người dân và đã có báo cáo chi tiết tại Tờ trình số 3061/TTr-BCT ngày 03 tháng 5 năm 2019.

d) Về trình tự, thủ tục soạn thảo Quyết định

Bộ Công Thương đã nhận được nhiều ý kiến góp ý từ các nhà đầu tư điện mặt trời tại Việt Nam và Hiệp hội năng lượng Việt Nam. Các ý kiến tập trung vào đề nghị xem xét mở rộng đối tượng được áp dụng giá điện cố định (FIT) nhằm đẩy nhanh phát triển các dự án điện sử dụng năng lượng tái tạo và đảm bảo quyền lợi của nhà đầu tư khi đã triển khai các thủ tục chuẩn bị và thực hiện đầu tư dự án. Bộ Công Thương đã có giải trình nội dung này tại mục 2 nêu trên.

d) Ngôn ngữ, kỹ thuật soạn thảo và Hồ sơ, Tờ trình Dự thảo Quyết định đã được rà soát, chỉnh sửa làm rõ nội dung, đảm bảo chuẩn xác, chặt chẽ. Hồ sơ, Tờ trình đảm bảo các nội dung tại Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật năm 2015.

Bộ Công Thương trình kèm theo Báo cáo giải trình ý kiến thẩm định của Bộ Tư pháp.

1.2 Ý kiến của Bộ Tài chính (Công văn số 186/BTC-QLG ngày 07 tháng 01 năm 2020)

a) Về xây dựng và tính toán biểu giá điện mặt trời, đề nghị Bộ Công Thương chịu trách nhiệm về thông số đưa vào tính toán, kết quả tính toán, đảm bảo nguyên tắc định giá chung của Nhà nước quy định tại Điều 20 Luật Giá. Bổ sung vào dự thảo Tờ trình Thủ tướng các thông số, cơ sở lựa chọn thông số tính toán.

Ý kiến của Bộ Công Thương: Phương pháp và cơ sở tính toán giá mua điện đã được báo cáo chi tiết tại Tờ trình 3061/TTr-BCT ngày 03 tháng 5 năm 2019.

b) Để có cơ sở triển khai thí điểm và áp dụng rộng rãi cơ chế đấu thầu, đề nghị Bộ Công Thương đề xuất thời hạn cụ thể đối với việc nghiên cứu, ban hành cơ chế đấu thầu các dự án điện mặt trời, lộ trình thực hiện.

Giải trình: Thống nhất ý kiến. Hiện tại, Bộ Công Thương đang phối hợp với Ngân hàng thế giới, Ngân hàng phát triển Châu Á nghiên cứu, rà soát các quy định hiện hành để báo cáo Thủ tướng Chính phủ về cơ chế đấu thầu thí điểm, cơ chế đấu thầu chung áp dụng cho các dự án năng lượng tái tạo trong năm 2020.

c) Đề nghị cân nhắc tên của dự thảo Quyết định do giá FIT điện mặt trời đã xuống thấp hơn so với giá điện của các nguồn nhiệt điện khác.

Giải trình: Nội dung khuyến khích trong dự thảo ngoài giá bán điện (mặc dù thấp hơn giá bán lẻ điện bình quân nhưng giá bán đề xuất này đã được tính toán phù hợp với chi phí và lợi nhuận hợp lý của nhà đầu tư) còn một số hình thức khác như quy định về hợp đồng mua bán điện mẫu với thời gian dài hạn 20 năm, giá bán điện được xem xét trên cơ sở đồng tiền ổn định (đô là Mỹ), điện mặt trời được ưu tiên huy động, đầu tư hệ thống truyền tải, phân phối, vận hành hệ thống điện... Do đó, đề xuất giữ nguyên tên gọi để thể hiện chính sách khuyến khích phát triển điện mặt trời của Chính phủ Việt Nam.

2. Kiến nghị

Trên cơ sở ý kiến thẩm định của Bộ Tư pháp, ý kiến góp ý của Bộ Tài chính, ý kiến chỉ đạo tại cuộc họp Thường trực Chính phủ ngày 04 tháng 02 năm 2020, do Quyết định 11/2017/QĐ-TTg của Thủ tướng Chính phủ hết hiệu lực thi hành từ ngày 01 tháng 7 năm 2019 nên các dự án đang triển khai thiếu căn cứ pháp lý để tiếp tục thực hiện, Bộ Công Thương kiến nghị Thủ tướng Chính phủ xem xét phê duyệt Dự thảo Quyết định với đối tượng dự án được áp dụng biểu giá mua điện cố định quy định tại khoản 1 Điều 5 của Dự thảo Quyết định theo một trong các phương án sau đây:

- Phương án 1 (theo kết luận tại Thông báo 402): Dự án và phần dự án điện mặt trời nối lưới *đã ký hợp đồng mua bán điện, đã và đang triển khai thi công xây dựng* trước ngày 23 tháng 11 năm 2019, và có ngày vận hành thương mại trong giai đoạn từ ngày 01 tháng 7 năm 2019 đến hết ngày 31 tháng 12 năm 2020 được áp dụng Biểu giá mua điện của các dự án điện mặt trời nối lưới tại điểm giao nhận điện quy định tại Phụ lục của Quyết định này.

+ Phương án 2: Dự án và phần dự án điện mặt trời nối lưới *đã được cơ quan có thẩm quyền quyết định chủ trương đầu tư* trước ngày 23 tháng 11 năm 2019, và có ngày vận hành thương mại trong giai đoạn từ ngày 01 tháng 7 năm 2019 đến hết ngày 31 tháng 12 năm 2020 được áp dụng Biểu giá mua điện của các dự án điện mặt trời nối lưới tại điểm giao nhận điện quy định tại Phụ lục của Quyết định này.

Bộ Công Thương báo cáo Thủ tướng Chính phủ xem xét, quyết định./.

Nơi nhận:

- Như trên;
- Phó Thủ tướng Chính phủ Trịnh Đình Dũng;
- Văn phòng Chính phủ;
- Bộ Tài chính;
- Bộ Tư pháp;
- Thứ trưởng Hoàng Quốc Vượng;
- Lưu: VT, ĐL.

BỘ TRƯỞNG

Trần Tuấn Anh